

VERSENYKÉPESSÉG ÉS FENNTARTHATÓSÁG EGYÜTT?

A formatervezett termékek kizárólagos
hasznosítási engedélyének megszerzése

Babilai Ildikó

SZTNH

2013. november 28.

A kizárólagos hasznosítási jog engedélyezésének célja

A dizájn létrehozása komoly szellemi alkotó munkát és/vagy anyagi befektetést feltételez, amely gazdasági értéket képvisel, fontos a fogyasztók számára és mindennapjaink tárgyi kultúrájának alakítója, gazdagítója.

- Az alkotás létrehozására irányuló tevékenység megbecsülése, megtérítése, a meghatározott időszakra vonatkozó piaci monopoljog biztosításával.
- Ösztönözze, támogassa, jutalmazza az olyan esztétikai alkotások létrehozását, amelyek egy adott termék megjelenésének, jellegzetes és egyedi külső formájának kialakításában rejlenek.

A formatervezés

- A formatervezés célja:

A termékek külső megjelenés kialakítása vagy megváltoztatása anélkül, hogy a belső műszaki tartalom érintve lenne.

- Funkción túli tervezés:

Ami nélkül a termék tökéletesen működik, de nem biztos, hogy eladható.

A formatervezési minta definíciója

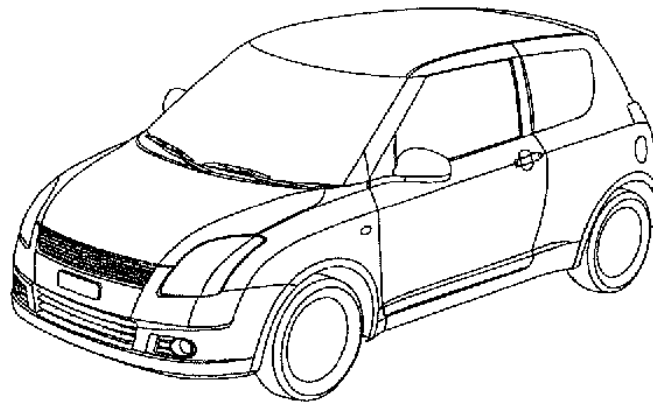
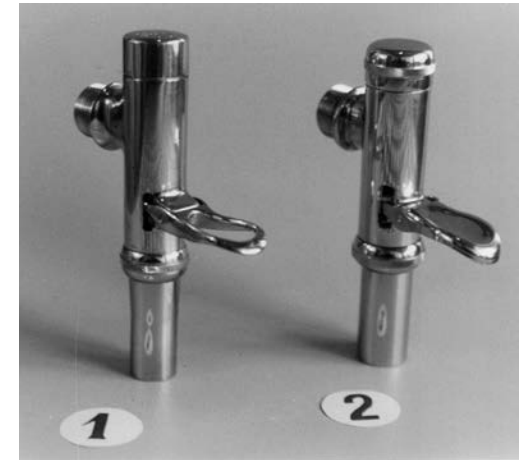
Valamely ipari, vagy a kézműipari **termék** egészének, vagy részének az a **megjelenése**, amelyet a terméknek a **külső jellegzetességei** eredményeznek. (Külső jellegzetességek különösen: a rajzolat, a körvonalak, a színek, az alak, a felület, a felhasznált anyagok jellegzetességei, stb.)

Minta = etalon a másolásra

A formatervezési minta

Ipari termékek például

SZTNH

A formatervezési minta Ipari termékek részei

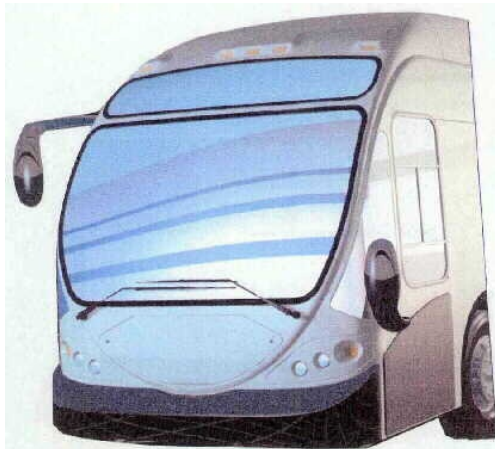
**Autóbusz hátsó
tengely mögötti része**

Isz.: 90283

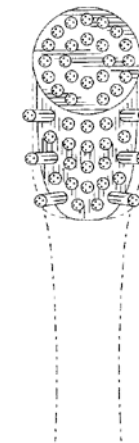

**Bútor karfák
és lábak**

Isz.: 91037

**Autóbusz mellső
tengely előtti része**

SZTNH

A formatervezési minta

Kézműipari termékek, illetve készlet

Isz.: 90792

D0700194

A formatervezésiminta-oltalom tartalma

- A mintaoltalom alapján a jogosultnak **kizárólagos** joga van **Magyarország/ EU területén**
  - a minta hasznosítására, illetve
  - licencia adásra.
- A kizárólagos hasznosítási jog kiterjed a minta szerinti termék gazdasági tevékenység körében való
  - előállítására,
  - használatára,
  - behozatalára és forgalomba hozatalára.

Jogszerzési útvonalak

- Nemzeti úton:

Az SZTNH által lefolytatott eljárás keretében engedélyezett, Magyarország területén hatályos kizárólagos hasznosítási engedély a formatervezési mintákra.

- Közösségi úton:

A Közösségi Hivatal (OHIM-Alicante) által engedélyezett az EU minden országára (köztük Magyarországra is) érvényes kizárólagos hasznosítási engedély a dizájnra.

Nemzeti jogszerzési útvonal

Magyarországi formatervezésiminta-oltalom a 2001. évi XLVIII. törvény alapján szerezhető.

- A kérelmet és mellékleteit az SZTNH-hoz kell benyújtani
- A bejelentésnek tartalmaznia kell:
  - a **bejelentési kérelmet** (a minta szerinti termék megnevezését összhangban az ábrázolással, a bejelentő nevét és címét, több bejelentő esetén az igényjogosultság arányát, az alkotó nevét és címét, a bejelentő vagy képviselő aláírását);
  - a **minta ábrázolását** mellékletben;
  - egy bejelentésben minták csoportjára is lehet oltalmat igényelni.
- Kérelem benyújtása: papíralapon és elektronikusan (ügyfélkapu)
- Kérelem díja (benne az első 5 évig tartó oltalom fenntartása)
  - 32000 Ft + további mintánként 6400 Ft – bejelentő $\neq$ szerző
  - 8000 Ft + további mintánként 1600 Ft – bejelentő = szerző; díjkedvezmény

www.sztnh.gov.hu/urlapok

Közösségi jogszerzési útvonal

Közösségi formatervezési mintaoltalom a 6/2002/EK tanácsi rendelete alapján szerezhető.

- A kérelmet és mellékleteit a Közösségi Hivatalhoz (OHIM) (Alicante, Spanyolország) kell benyújtani.
- A Közösségi Hivatal a fenti rendelet alapján engedélyezi az oltalmat, az EU összes tagállamára egy eljárásban.
- Kérelem benyújtása: csak elektronikus úton közvetlenül az OHIM-hoz, vagy közvetetten az SZTNH-nál, aki továbbítja azt az OHIM felé. (továbbítás díja: 10700 Ft)
- 5 mintára kb. 350 euró a bejelentési díj + mintánként 120 euró, benne az első 5 évig tartó oltalom fenntartása

Az oltalmazás feltételei (1)

(nemzeti és közösségi)

Az oltalom engedélyezésének jogszabályi feltételei

- A minta
  - **új** és
  - **egyéni jellegű** legyen.
- A külső jellegzetességgel (mintával) szemben ne álljon fenn kizáró ok.
- Ha ezen feltételeknek nem felel meg a minta, a Hivatal elutasítja a kizárólagos jog megszerzésére irányuló kérelmet.

Az oltalmazás feltételei (2)

(nemzeti és közösségi)

Újdonság és egyéni jelleg megítélése

Korábban nyilvánosságra jutott minták

A bejelentés tárgya

RCD 202155-0007

RCD 202155-0006

Vizsgált minta

Ehhez képest a bejelentés tárgya:

Nem új, mert
teljesen azonos

Nincs egyéni jellege, mert
formaalkotó jellegzetességeiben
azonos

SZTNH

Az oltalmazás feltételei (3)

(nemzeti és közösségi)

Kizáró okok:

- Ha a külső jellegzetesség kizárólag a termék **műszaki** rendeltetésének következménye.
- Ha a külső jellegzetességet **szükségképpen** pontosan ugyanabban a formában és méretben kell megvalósítani ahhoz, hogy szerkezetiileg **összekapcsolható** legyen egy másik termékkel, vagy elhelyezhető legyen benne, rajta, oly módon, hogy mindegyik termék **betölthesse rendeltetését**.
- Nem részesülhet a minta oltalomban, ha **állami felségjelet**, illetve **hatóságot**, vagy nemzetközi **szervezetet** megillető jelzést **jogosulatlanul** használ.
- Nem részesülhet a minta oltalomban, ha olyan kitüntetést, jelvényt, címert, illetve hivatalos szavatossági vagy hitelesítési jegyet tartalmaz, amelynek **használatához közérdek fűződik**.
- Nem részesülhet oltalomban a minta, ha megkülönböztetésre alkalmas olyan megjelölést (**védjegyet**) használ, amely másnak, korábbi védjegy jogába ütközik.

Az oltalom terjedelme

A mintaoltalom **terjedelmét** a termék megjelenését befolyásoló, a **lajstromban elhelyezett ábrázolásból** megállapítható **külső jellegzetességek** határozzák meg.

Az oltalom keletkezése és időtartama

- A mintaoltalom a **bejelentés napjára** visszaható hatállyal, a megadáskor keletkezik.
- Az SZTNH közhitelű lajstromba jegyzi be a mintaoltalmat. (lajstromív, ábrázolás)

<http://epub.hpo.hu/e-nyilvantartas/>

- A mintaoltalom a bejelentés napjától számított **öt (5) évig** tart, további **öt-öt** éves időtartamra legfeljebb **négyszer** újítható meg. A megújítás kérelem alapján történik, és díjköteles.

	bejelentő = szerző	bejelentő ≠ szerző
Első megújítás:	32000 Ft	64000 Ft
Második megújítás:	42700 Ft	85400 Ft
Harmadik megújítás:	53500 Ft	107000 Ft
Negyedik megújítás:	80000 Ft	160000 Ft

Jogérvényesítés

Jogérvényesítés (Polgári jogi úton)

Mintaoltalom bitorlása:

- A mintaoltalom bitorlását követi el, aki az oltalom alatt álló mintát jogosulatlanul hasznosítja.
- A minta és a mintaoltalom bitorlásával kapcsolatos perek a Fővárosi Törvényszék hatáskörébe és kizárólagos illetékessége alá tartoznak.

Köszönöm a figyelmüket!

ildiko.babilai@hipo.gov.hu

www.sztnh.gov.hu